

§ 119

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Jussi Chydeniuksen ym. talousarvioaloitteesta helsinki- läisten kulttuuri- ja taidealan freelancereiden tukemiseksi

HEL 2021-002892 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Lautakunta kannattaa aloitetta, mutta toteaa, että sen tavoitteita ei ole mahdollista toteuttaa kaupunginhallituksen antaman alustavan raamin (23.8.2021) puitteissa ja aloitteen toteuttaminen vaatisi siksi erillisen rahoituksen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta jakaa valtuutettu Chydeniuksen huolen kulttuuri- ja taidealan freelancereiden tilanteesta ja ymmärtää aloitteessa esitetyn kohdennetun tuen tarpeen.

Mikäli kaupunki päätyy tekemään tilapäisiä ja kestoaltaan rajallisia erillisrahoituksia koronapandemian synnyttämän taiteen ja kulttuurin kriisin korjaamiseksi, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa aloitteessa mainittujen toimien tarkastelua osana ”kulttuurin jälleenrakentamisen” kokonaisuutta. Lautakunta korostaa myös, että kokonaisuus tulisi suunnitella ja toteuttaa kentän toimijoita kuullen ja yhteistyössä kentän toimijoiden kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta painottaa, että tilanteeseen on syytä reagoida myös kulttuuripalvelukokonaisuuden jo olemassa olevien ja suunnitteilla olevien rakenteiden sallimissa puitteissa. Jatkuvasti muuttuvassa tilanteessa erityisen tärkeää on erilaisten tukitoimien ja muiden toimenpiteiden oikea-aikaisuus ja tarkoituksenmukainen kohdennus. Tämä edellyttää vuorovaikutusta kentän kanssa ja reagoimista toimintaympäristön muutoksiin.

Koronakriisin aikana kulttuurialan tilannetta on Helsingin kaupungin ja kulttuuripalveluiden toimesta pyritty helpottamaan vuonna 2020 kerta-luonteisella kolmen miljoonan euron lisävavustuskierröksellä, vuokrahel-potuksilla, kulttuuriseteleillä, mahdollistamalla digitaalisten sisältöjen tuottamista ja jakelua, nopealla viestinnällä ja erilaisia vuorovaikutuk-sen ja kohtaamisen tilaisuuksia järjestämällä, aktiivisella dialogilla alan rahoittajatahojen kanssa sekä aktiivisella edunvalvonnalla. Lisäksi Hel-singin kaupunki on pyrkinyt edistämään koronapassin kehitystä pilotti-tapahtuman toteuttamisella ja lisännyt kulttuurin ostamista esimerkiksi Kasarmitorin kesä -kokonaisuuden kautta.

Kesälle ja syksylle 2021 kaupunki on varannut miljoona euroa kulttuurin ja liikunnan tapahtumien sisältö- ja palvelunostoihin alan toimijoilta (mm. Kasarmitori, Juhlaviikot) sekä tapahtumien terveysturvallisuuden toteutumiseen. Helsingin kaupunki on myös ilmaissut tahtonsa toimia valtion kumppanina ja pilottikaupunkina koronapassin kehittämisessä ja käyttöönotossa ja toteuttanut alan toimijoiden kanssa yhdessä koronapassia hyödyntäneen pilottitapahtuman 23.8.2021.

Kulttuuri- ja kirjastojaosto on vuosina 2020–2022 poikkeustilanteesta johtuen tulkinnut joustavasti myönnettyjen avustusten käyttötarkoitusta ja antanut mahdollisuuden toteuttaa hankkeita erilaisilla korvaavilla tavoilla, kuten digitaalisina julkaisuina ja tallenteina. Myös avustusten käyttötarkoitusten muutoksiin on suhtauduttu joustavasti.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 7.6.2021 myöntänyt 3,5 miljoonan euron alitusoikeuden katteeseen, ja tämä osoitetaan kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan avustuksiin koronasta aiheutuneiden haittojen vähentämiseksi. Osana tämän kokonaisuuden valmistelutyötä on toteutettu myös alan toimijoiden kuuleminen.

Näitä selvityksiä on tehty muun muassa Opetus- ja kulttuuriministeriön, säätiöiden sekä edunvalvontatahojen toimesta. Näiden materiaalien perusteella valmisteltiin vaihtoehtoja tukemisen tavoista, ja edelleen niiden pohjalta toteutettiin toimijoiden kuuleminen kesän 2021 aikana, kuulemistilaisuus järjestettiin 10.8.2021 ja taiteen perusopetuksen toimijoita kuultiin 26.8.2021.

Kuulemiset pääosin vahvistivat aiemmissä selvityksissä ja julkisessa keskustelussa esiin nousseita teemoja. Esiin nousivat muun muassa havainnot yksittäisten taiteen ja kulttuurin ammattilaisten tukemisen tarpeesta sekä kasvava huoli koko ekosysteemin säilymisen turvaamisesta. Kuulemiset vahvistivat myös käsitystä moninaisesta tukemisen tarpeesta ja eri tukimuotojen eduista ja puutteista. Tukemisen tavoista esitettiin erilaisia näkökulmia, mutta esimerkiksi työllistävät hankkeet nähtiin yhtenä tapana tukea moninaisesti niin yksilöitä, kuin koko ekosysteemiä.

Myös henkilökohtaiset apurahat koettiin kuulemisissa tarpeellisina, vaikka käsitykset tähän liittyen vaihtelivat. Laajemmassa mittakaavassa tuotiin esiin, että elvyttävää ja moninaista tukea kentälle tullaan tarvitsemaan myös tulevaisuudessa.

Toteutustavaltaan henkilökohtaiset apurahat olisivat kuitenkin huomattavan haastava tapa tukea toimijoita. Helsingin kaupunki on aiemmin luopunut henkilökohtaisista apurahoista, koska tehtyjen linjausten mukaan suora taitelijatuki on ensisijaisesti valtion ja taiteen edistämiskeskuksen tehtävä.

Kaupungin avustusten painotuksena on tukea kaupunkilaisten ja yleisöjen kohtaamisia ja tapahtumia. Taide- ja kulttuurielämää ja yksittäisiä taiteilijoita on tuettu toimijoiden kautta, jotka työllistävät taitelijoita ja tekevät taidetta. Tämän katsotaan olevan kaupungin tehtävä ja toiminnan vaikuttavuuden näkökulmasta tuottavampaa kuin yksittäisten taiteilija-apurahojen myöntäminen. Tämän linjauksen mukainen oli myös kulttuuri- ja kirjastojaoston näkemys 26.8.2021 asiaa koskevassa lähetekeskustelussa.

Helsingiläisten toimijoiden tilanne nähtiin kuulemiskierroksella erityisen vaikeana, sillä rajoitukset ovat olleet täällä erityisen merkittäviä ja pitkäkestoisia, eikä ala ole päässyt käynnistymään samalla tavoin kuin muualla Suomessa. Helsingin toimenpiteillä nähtiin olevan myös laajempi koko alan ilmapiiriin vaikuttava rooli.

Käsittely

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Korvataan kappale 2 seuraavasti:

Lautakunta kannattaa aloitetta, mutta toteaa, että sen tavoitteita ei ole mahdollista toteuttaa kaupunginhallituksen antaman alustavan raamin (23.8.2021) puitteissa ja aloitteen toteuttaminen vaatisi siksi erillisen rahoituksen.

Poistetaan samalla kappaleen 4 ensimmäinen lause.

Kannattaja: Hilikka Ahde

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Hilikka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Joel Harkimo, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Eeva Kärkkäinen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 4

Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Veronika Honkasalon vastahdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 0–9. (4 tyhjää).

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Salla Mistola, suunnittelija, puhelin: 310 35771
salla.mistola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, lisämääräraha helsinkiläisten kulttuuri- ja taidealan freelancereiden tukemiseksi, Chydenius Jussi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei kannata aloitteen esitystä miljoonan euron lisämäärärahasta helsinkiläisten kulttuuri- ja taidealan freelancereiden tukemiseksi koronaviruksen jälkeisen toiminnan jatkamisessa ja jälleenrakentamisessa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta jakaa valtuutettu Chydeniuksen huolen kulttuuri- ja taidealan freelancereiden tilanteesta ja ymmärtää aloitteessa esitetyn kohdennetun tuen tarpeen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että kaupunginhallituksen 23.8.2021 päättämän talousarvioraamin sisällä ei kuitenkaan ole mahdollista tehdä erillistä kohdennusta aloitteessa kuvattuihin toimiin. Mikäli kaupunki päätyy tekemään tilapäisiä ja kestoaltaan rajallisia erillishoitoja koronapandemian synnyttämän taiteen ja kulttuurin kriisin korjaamiseksi, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa aloitteessa mainittujen toimien tarkastelua osana ”kulttuurin jälleenrakentamisen” kokonaisuutta. Lautakunta korostaa myös, että kokonaisuus tulisi suunnitella ja toteuttaa kentän toimijoita kuullen ja yhteistyössä kentän toimijoiden kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta painottaa, että tilanteeseen on syytä reagoida myös kulttuuripalvelukokonaisuuden jo olemassa olevien ja suunnitteilla olevien rakenteiden sallimissa puitteissa. Jatkuvasti muuttuvassa tilanteessa erityisen tärkeää on erilaisten tukitoimien ja muiden toimenpiteiden oikea-aikaisuus ja tarkoituksenmukainen kohdennus.

Tämä edellyttää vuorovaikutusta kentän kanssa ja reagoimista toimintaympäristön muutoksiin.

Koronakriisin aikana kulttuurialan tilannetta on Helsingin kaupungin ja kulttuuripalveluiden toimesta pyritty helpottamaan vuonna 2020 kerta-luonteisella kolmen miljoonan euron lisäavustuskerroksella, vuokrahel-potuksilla, kulttuuriseteleillä, mahdollistamalla digitaalisten sisältöjen tuottamista ja jakelua, nopealla viestinnällä ja erilaisia vuorovaikutuk-sen ja kohtaamisen tilaisuuksia järjestämällä, aktiivisella dialogilla alan rahoittajatahojen kanssa sekä aktiivisella edunvalvonnalla. Lisäksi Hel-singin kaupunki on pyrkinyt edistämään koronapassin kehitystä pilotti-tapahtuman toteuttamisella ja lisännyt kulttuurin ostamista esimerkiksi Kasarmitorin kesä -kokonaisuuden kautta.

Kesälle ja syksyille 2021 kaupunki on varannut miljoona euroa kulttuurin ja liikunnan tapahtumien sisältö- ja palvelunostoihin alan toimijoilta (mm. Kasarmitori, Juhlaviikot) sekä tapahtumien terveysturvallisuuden toteutumiseen. Helsingin kaupunki on myös ilmaissut tahtonsa toimia valtion kumppanina ja pilotti-kaupunkina koronapassin kehittämisessä ja käyttöönotossa ja toteuttanut alan toimijoiden kanssa yhdessä korona-passia hyödyntäneen pilottitapahtuman 23.8.2021.

Kulttuuri- ja kirjastojoasto on vuosina 2020–2022 poikkeustilanteesta johtuen tulkinnut joustavasti myönnettyjen avustusten käyttötarkoitusta ja antanut mahdollisuuden toteuttaa hankkeita erilaisilla korvaavilla ta-voilla, kuten digitaalisina julkaisuina ja tallenteina. Myös avustusten käyttötarkoitusten muutoksiin on suhtauduttu joustavasti.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 7.6.2021 myöntänyt 3,5 miljoon-an euron alitusoikeuden katteeseen, ja tämä osoitetaan kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan avustuksiin koronasta aiheutuneiden haittojen vä-hentämiseksi. Osana tämän kokonaisuuden valmistelutyötä on toteutet-tu myös alan toimijoiden kuuleminen.

Näitä selvityksiä on tehty muun muassa Opetus- ja kulttuuriministeriön, säätiöiden sekä edunvalvontatahojen toimesta. Näiden materiaalien perusteella valmisteltiin vaihtoehtoja tukemisen tavoista, ja edelleen niiden pohjalta toteutettiin toimijoiden kuuleminen kesän 2021 aikana, kuulemistilaisuus järjestettiin 10.8.2021 ja taiteen perusopetuksen toi-mijoita kuultiin 26.8.2021.

Kuulemiset pääosin vahvistivat aiemmissa selvityksissä ja julkisessa keskustelussa esiin nousseita teemoja. Esiin nousivat muun muassa havainnot yksittäisten taiteen ja kulttuurin ammattilaisten tukemisen tarpeesta sekä kasvava huoli koko ekosysteemin säilymisen turvaami-sesta. Kuulemiset vahvistivat myös käsitystä moninaisesta tukemisen tarpeesta ja eri tukimuotojen eduista ja puutteista. Tukemisen tavoista

esitettiin erilaisia näkökulmia, mutta esimerkiksi työllistävät hankkeet nähtiin yhtenä tapana tukea moninaisesti niin yksilöitä, kuin koko ekosysteemiä.

Myös henkilökohtaiset apurahat koettiin kuulemisissa tarpeellisina, vaikka käsitykset tähän liittyen vaihtelivat. Laajemmassa mittakaavassa tuotiin esiin, että elvyttävää ja moninaista tukea kentälle tullaan tarvitsemaan myös tulevaisuudessa.

Toteutustavaltaan henkilökohtaiset apurahat olisivat kuitenkin huomattavan haastava tapa tukea toimijoita. Helsingin kaupunki on aiemmin luopunut henkilökohtaisista apurahoista, koska tehtyjen linjausten mukaan suora taitelijatuki on ensisijaisesti valtion ja taiteen edistämiskeskuksen tehtävä.

Kaupungin avustusten painotuksena on tukea kaupunkilaisten ja yleisöjen kohtaamisia ja tapahtumia. Taide- ja kulttuurielämää ja yksittäisiä taiteilijoita on tuettu toimijoiden kautta, jotka työllistävät taitelijoita ja tekevät taidetta. Tämän katsotaan olevan kaupungin tehtävä ja toiminnan vaikuttavuuden näkökulmasta tuottavampaa kuin yksittäisten taiteilijapurahojen myöntäminen. Tämän linjauksen mukainen oli myös kulttuuri- ja kirjastojaoston näkemys 26.8.2021 asiaa koskevassa lähete-keskustelussa.

Helsingiläisten toimijoiden tilanne nähtiin kuulemiskierroksella erityisen vaikeana, sillä rajoitukset ovat olleet täällä erityisen merkittäviä ja pitkäkestoisia, eikä ala ole päässyt käynnistymään samalla tavoin kuin muualla Suomessa. Helsingin toimenpiteillä nähtiin olevan myös laajempi koko alan ilmapiiriin vaikuttava rooli.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt lausuntoa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta 22.9.2021 mennessä kaupunginhallitukselle valtuutettu Jussi Chydeniuksen ja 19 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien merkittävän lisämäärärahan myöntämistä kulttuuripalveluille. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä.

Talousarvion laatimisohjeiden mukaisesti lauta- ja johtokuntien on käsiteltävä talousarvioaloitteista annettavat lausunnot samanaikaisesti talousarvioehdotusten kanssa.

Talousarvioaloitteesta ei ole pyydetty lausuntoa muilta lautakunnilta.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

07.09.2021

Lisätiedot

Salla Mistola, suunnittelija, puhelin: 310 35771
salla.mistola(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, lisämääräraha helsinkiläisten kulttuuri- ja taidealan
freelancereiden tukemiseksi, Chydenius Jussi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano